

GUSTAVE VAN DE WOESTIJNE

□ DOOR KAREL VAN DE WOESTIJNE □

GEEN valsche, of eenvoudig ongepaste bescheidenheid zal mij weêrhouden, of beletten, te schrijven over den schilder Gustave van de Woestijne. Deze is, men weet het, mijn broeder: geen reden, dat men mij verdenken zou van eenige partijdigheid. Ik kan getuigen, dat ik nooit een literair gegeven, en kritisch nooit het werk van een kunstenaar heb behandeld, dan onder den aandrang van eene sympathie: ben ik er in geslaagd, aan die behandeling, aan dien eigen-eerbied de beteekenis van eene, zij het betrekkelijke, waarheid te verleen, dan dank ik dit juist aan die genegenheid voor mijn onderwerp; waaruit gij nu niet afleiden moet: hoe grooter de liefde, hoe grooter de vermoedelijke waarheidsmogelijkheid; maar: hoe ontvankelijker het mede-gevoel, hoe meer betrouwbaar het bewonderend begrip.

Er komt bij dat ik ruim vier jaar ouder ben dan mijn broeder. Ik herinner mij zeer goed zijne geboorte, en draag nog steeds in mij den indruk die deze gebeurtenis bij mij had teweeg gebracht. (Ik was enkele dagen te voren uitbesteed geworden bij eene oude, zwarte, statige tante, in een groot burgershuis met een tuintje waar een schildpad kroop, die voorzichtig om een kropje helle sla kuiërde. Er was een groote zaal die peperdroog geurde naar de kruiden die als bezems aan den blauw-witten muur hingen. Er was eene andere kamer die mij aanhoudend pik-donker scheen, doordat men er eens eene vertooning hield met een stinkende tooverlantaarn. Er bleef nog eene andere, leelijke, korte, gezwollene tante, die ik slechts een paar maal heb gezien, en waar men van sprak met geheimzinnige meêwarigheid. In eene zeer klare kamer, die op het schildpadtuintje zag, lag altijd heel zwaar tafelzilver op het ovaal van een wit doek, juist op hoogte van mijne oogen. . . . — Op een middag nu van Augustus, kwam men heftig bellen in de warmte. De groote tante kwam mij zeggen: „Gij hebt nu al een tweede broertje!” — Met eene vragende, haast angstige ijltte in mij, werd ik langs de gele, breede, vlakke en ledige straat naar huis gebracht door eene heel hooge meid. Achter ons aan liep rinkelend een bleek hazewindje, dat anders nooit het mandje verliet waarin het lag te geuren, naast het woelige werktafeltje van de zichtbare tante).

Ik heb mijn broeder Gustave weten geboren worden. Tusschen onzen Vader en onze Moeder, heb ik hem, met zijne drie broêrs (want er was een kind tusschen ons beiden, en na hem was nóg een zoontje geboren), heb ik hem zien groeien in de twee opvolgenlijke huizen van onzen gezinskring. Ik ken hem beter dan hij zich-zelf, zeer zeker tot zijn tiende jaar. Ik ging